

AJUNTAMENT DE
Vilanova i la Geltrú

**GUIA PRÀCTICA PER A LA INCLUSIÓ DE
CRITERIS SOCIALS AMBIENTALS I ÈTICS
EN LA CONTRACTACIÓ PÚBLICA DE
L'AJUNTAMENT DE VILANOVA I LA
GELTRÚ**

Aprovada pel Ple de l'Ajuntament en sessió ordinària del mes de maig de 2015

Introducció	pàg. 3
1 Fase d'admissió	pàg. 4
1.A. Contracte reservats	pàg. 4
1.B. Objecte del contracte	pàg. 5
1.C. Requisit de solvència tècnica	pàg. 5
2. Fase de valoració. Establint criteris de valoració	pàg. 6
2.A. Criteris avaluables de forma automàtica	pàg. 6
2.B. Criteris que depenen d'un judici de valor	pàg. 7
2.B.1. Qualitat de la proposta	pàg. 7
2.B.2. Pla de formació...	pàg. 8
2.B.3. innovació i millora en el funcionament	pàg. 8
2.B.4. Polítiques de Responsabilitat Social	pàg. 10
2.B.5. Millores contingudes en el plec (obres)	pàg. 11
2.C. Criteri de qualitat	pàg. 12
2.D. Criteri final d'adjudicació addicional	pàg. 13
2.E. Condicions generals	pàg. 13
2.F. Normativa lingüística	pàg. 14
2.G. Recomanacions	pàg. 14
3. Fase d'execució	pàg. 15
Nota final	pàg. 16
Enllaços d'interès	pàg. 17
Annex (extracte Plec de clàusules administratives generals)	pàg. 18

Introducció

D'un temps ençà, l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú ha vingut generant un seguit d'actuacions amb la voluntat de desplegar una política de contractació pública que vagi en la línia no només d'executar obres, prestar serveis o adquirir béns, sinó que permeti desenvolupar i assolir objectius socials i mediambientals a través de les seves contractacions.

En aquest sentit, cal dir que la contractació pública no és cap fi en si mateixa, ni és tampoc únicament un mitjà per a l'obtenció d'obres, prestació de serveis o adquisició de bens a través de *l'oferta econòmicament més avantatjosa*. La contractació pública és bàsicament, una eina jurídica al servei dels poders públics per a l'acompliment dels seus objectius fonamentals: l'interès general, la cohesió social, la igualtat i la justícia.

És en aquesta línia que l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú va crear la Comissió de Compres i Contractació Pública Responsable (en endavant CCCPR) (per decret d'alcaldia de 31 de maig de 2012), el Codi d'Ètica i Bon Govern (al Ple de 8 d'abril de 2013), el Plec de Clàusules Administratives Generals de Contractació (al Ple de 3 de novembre de 2014). I ara, ho vol complementar amb aquesta guia.

Una guia que, com el seu títol indica, no vol ser un document conceptual, extens i profund sobre la inclusió de criteris socials, ambientals i ètics en els contractes, sinó una guia eminentment pràctica, en constant procés de revisió i actualització, oberta a noves propostes i idees i entesa com a repositori de bones pràctiques. Un document, en definitiva, per tal que els diferents departaments de l'ajuntament disposin de les eines necessàries per a poder aplicar aquesta voluntat en tots aquelles processos de contractació que es realitzin. En aquest sentit doncs, a l'hora de preparar una nova contractació es podran introduir altres criteris no inclosos en aquesta guia, promovent però la seva possible inclusió en properes revisions a partir de la validació dels departaments de Contractació i de Responsabilitat Social Corporativa.

Per a qualsevol procés de contractació, l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú es basarà en el Plec de Clàusules Administratives Generals de contractació aprovades pel Ple de l'Ajuntament en la seva sessió ordinària del 3 de novembre de 2014 (a l'annex s'enumeren i es detallen aquells apartats que més afecten en aquests àmbits). Un primer document que ja apunta aquesta voluntat de treballar sobre la perspectiva social i mediambiental en la contractació. A més del Plec de Clàusules Generals, cal elaborar els plec de clàusules administratives particulars i els plec de clàusules tècniques que podran incloure noves clàusules per desplegar el Plec de Clàusules Administratives Generals (en endavant PCAG).

Finalment i per tal de facilitar la selecció d'aquells criteris que millor s'ajustin a cadascun dels contractes, a l'encapçalament de cada criteri s'afegirà l'àmbit al que preferentment està vinculat: **SOCIAL, AMBIENTAL, ÈTIC, GÈNERE**, o si encaixa en més d'un, **DIVERSOS**.

Les clàusules a les diferents fases del procés

L'actual marc normatiu en els seus diferents nivells (autonòmic, estatal i europeu) no només possibilita sinó que recomana a les diferents administracions l'aplicació de clàusules socials i mediambientals en els seus processos de contractació.

Aquestes clàusules es poden incorporar en les diferents fases de que es compona el procés:

- 1.- Fase d'admissió
- 2.- Fase de valoració
- 3.- Fase d'execució

No es tracta d'incloure-ho tot en cada plec sinó d'adequar-ne l'elecció i el redactat a cada cas en concret. En qualsevol cas, podreu demanar suport als membres de la CCCPR, al departament de contractació o bé a la Unitat de RSC per tal que us assessorin en aquells aspectes que us generin dubtes.

1.- FASE D'ADMISSIÓ: CONTRACTES RESERVATS, OBJECTE DEL CONTRACTE, REQUISIT DE SOLVÈNCIA TÈCNICA

1.A CONTRACTES RESERVATS. SOCIAL

Es pot fer un plec reservat en exclusiva per a Centres Especials de Treball (CET) i/o per a empreses d'inserció o entitats destinades a la inserció social laboral de persones amb especial dificultat d'accés al mercat de treball. En ambdós casos caldrà justificar-ho degudament ja que qualsevol entitat o empresa que no compleixi amb aquest requisit **NO PODRÀ LICITAR** (acollint-se a la disposició addicional cinquena del Real Decreto Legislativo 3/2011 i la Directiva Europea 2004/18/CE)

1.B OBJECTE DEL CONTRACTE. DIVERSOS

Es pot incorporar, complementant l'objecte del contracte (sempre que hi tingui una relació coherent amb el projecte) una definició de l'objecte del contracte en el sentit de l'exemple següent: "*Constitueix l'objecte del contracte xxxxxxxxxx mitjançant la contractació d'una empresa/entitat que contempli la prestació del servei / l'execució de l'obra d'acord amb un programa de treball i un projecte d'inserció sociolaboral de persones amb discapacitat i/o persones amb risc d'exclusió*"

Aquest afegitó pren el seu màxim sentit en tots aquells contractes de caràcter marcadament social però també es poden incorporar a altres tipologies (compra de vehicles amb baixes emissions de CO₂, elaboració d'un pla urbanístic amb perspectiva de gènere, la gestió d'un menjador a partir de productes frescos, ecològics i de proximitat, subministrament de material d'oficina amb criteris mediambientals...).

Així doncs, sempre que sigui possible i la tipologia del contracte ho permeti, s'intentarà incloure de forma expressa a l'objecte del contracte el seu valor social, ambiental o ètic.

1.C REQUISIT DE SOLVÈNCIA TÈCNICA. DIVERSOS

Es pot incloure un requisit de capacitat necessari per poder participar en la licitació, l'acreditació de solvència tècnica i experiència específica en qualsevol matèria vinculada a l'objecte del contracte sempre que aquest fet pugui resultar determinant per a la correcta execució del contracte i quan no sigui exigible la classificació de l'empresa contractista. Això, suposa un requisit *sine qua non* per participar en la licitació i per tant només podran ser admeses aquelles empreses que així ho acreditin.

Alguns exemples poden ser:

AMBIENTAL - Compliment de determinats certificats i criteris de gestió ambiental (certificat EMAS o equivalent, o sistemes de gestió mediambiental basades en les normes europees o internacionals en la matèria) (1) (2)

DIVERSOS - Experiència i/o titulació determinada o concreta, acreditada documentalment, per a la prestació dels serveis objecte del contracte .. xx punts (quan aquests siguin gestió de serveis o centres de caràcter social o assistencial, d'inserció sociolaboral, en matèria vinculada a la igualtat d'oportunitats, polítiques de gènere...) (2) (3)

- Acreditar una experiència en la prestació de serveis superior a 2 anys i inferior a 5 anys – x punts
- Acreditar una experiència en la prestació de serveis superior a 5 anys – x punts

-Disposar, com a mínim, de les titulacions següents: xxxxxxxxx

DIVERSOS - Acreditar que entre els seus objectius estatutaris tinguin incorporat un objectiu que estigui clarament vinculat a l'objecte del contracte. *Per exemple, podria ser el fet que entre els seus objectius estatutaris figuri l'afavoriment de la inserció laboral de persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, quan aquest mateix fet es reculli explícitament en l'objecte del contracte.*

SOCIAL - Classificació i registre oficial com a empresa d'inserció.

2.- FASE DE VALORACIÓ: ESTABLINT ELS CRITERIS DE VALORACIÓ

Segons acord de la Junta de Govern Local de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú de 18 de febrer de 2014, cal "donar una ponderació als criteris d'adjudicació relatiu al preu (directa o indirectament) no inferior al 60% del total dels criteris"

Tenint en compte doncs aquest handicap, es proposa establir uns criteris de selecció que compaginin aquest requeriment amb la voluntat de potenciar els aspectes socials, mediambientals, ètics de les proposicions presentades.

Caldrà establir quins criteris poden ser els més adequats per a cada cas, així com quina ha de ser la puntuació i ponderació que caldrà atorgar a cada criteri que s'esculli.

2.A. Criteris quantificables vinculats a l'objecte del contracte, avaluable de forma automàtica amb els càlculs o fórmules aplicables per obtenir la puntuació i que serviran de base per l'adjudicació del contracte (fins a 60 punts) :

DIVERSOS - Import econòmic de la proposta xx punts

L'oferta més baixa obtindrà la màxima puntuació i la resta de propostes rebran una puntuació proporcional segons la següent fórmula:

$$O_{ME} * xx \text{ punts} / I_o$$

O_{ME} = Oferta més econòmica

I_o = Import ofertat

El motiu d'incorporar una fórmula entre els criteris socials és bàsicament perquè també en funció de la fórmula que s'apliqui es pot generar desigualtats o desequilibris difícils de compensar amb la resta d'aspectes no econòmics. Es tracta doncs d'aplicar una fórmula que valori al màxim l'oferta més econòmica però que permeti també que la resta de criteris (els aspectes tècnics, socials, ambientals, ètics i per descomptat de qualitat del projecte) tinguin el pes que es mereixen.

SOCIAL - Una oferta es considerarà que conté valors anormals o desproporcionats quan incompleixi les disposicions relatives a la protecció de l'ocupació i les condicions de treball vigents en el lloc en que s'hagi de realitzar la prestació. Especialment, serà considerada oferta amb valors anormals o desproporcionats quan al preu del servei sigui inferior als costos salarials mínims per categoria professional, segons el conveni laboral aplicable (3). En aquest sentit però, per tal que l'oferta pugui ser descartada, caldrà demanar prèviament a l'empresa licitadora que justifiqui la seva proposta.

ÈTIC - També es podrà considerar anormal o desproporcionada i serà descartada, aquella oferta que representi una baixa superior en un x% (en funció de la tipologia del contracte) al pressupost de licitació.

SOCIAL - Compromís formal de l'empresa licitadora de subcontractar empreses d'inserció laboral o centres especials de treball, entitats socials o solidàries sense ànim de lucre per a un x% de l'import de la contracta.

SOCIAL - Que el percentatge de persones amb discapacitat que estigui directament vinculades al contracte sigui superior al 2%. Establir una taula amb diferents puntuacions segons el percentatge, el grau de discapacitat ...

2.B. Criteris vinculats a l'objecte del contracte que depenen d'un judici de valor i que serviran de base per a la seva adjudicació (fins a 40 punts)

2.B.1- Qualitat de la proposta que garanteixi un òptim funcionament del contracte xx punts. DIVERSOS

En aquest punt es podrà valorar la proposta que contingui, entre d'altres, aspectes com els següents:

- Una anàlisi del contracte, una planificació detallada del seu funcionament, la seva proposta organitzativa, els protocols de funcionament, així com els mecanismes de revisió, seguiment i avaluació; que contempli la participació dels treballadors i treballadores en la presa de decisions...
- La diversitat d'activitats, la seva idoneïtat, la qualitat pedagògica, la metodologia així com l'adaptació als diferents grups i la seva transversalitat.
- La idoneïtat i coherència de l'equip de treball proposat per a la execució del contracte
- L'adequació a la realitat de l'entorn (coneixement dels serveis i/o equipaments vinculats o amb relació amb el projecte...)
- Mecanismes per a la solució d'incidències o capacitat de reacció davant de situacions d'emergència o imprevistes
- Establiment i aplicació d'un sistema de verificació de la qualitat del contracte, d'atenció de queixes o reclamacions...

A l'hora de valorar es tindrà en compte el grau de concreció dels diferents apartats, la coherència i adequació dins el global del projecte així com el fet d'acreditar-ho i justificar-ho documentalment.

2.B.2- Pla de formació xx punts. SOCIAL

Es valorarà la proposta que incorpori un pla de formació del personal vinculat al contracte que tingui en compte la especificitat del contracte, un sistema de detecció de les necessitats o dèficits de formació, el nombre d'hores per treballador, la idoneïtat, la qualitat i la coherència dels continguts, l'empresa o organisme que els ofereix...

2.B.3- Innovació i millora en el funcionament xx punts

En aquest punt es podrà valorar la proposta que contingui, entre d'altres, aspectes com els següents:

DIVERSOS - Propostes que amplii i/o millorin de forma rellevant el contracte en aquells aspectes vinculats a l'objecte del contracte (organitzatiu, metodològic, de caràcter pedagògic, de coordinació, quant a manteniment ...) – fins a x punts

DIVERSOS - Propostes que incorporin components innovadors i que representin millores a les solucions plantejades en els plecs de prescripcions tècniques, sempre que compleixin els requeriments funcionals i tècnics establerts amb caràcter de mínims – fins a x punts

DIVERSOS - Proposta de millora dels canals de comunicació tant interns com externs

DIVERSOS - Incorporació de sistemes de control de la qualitat (es valoraran la realització d'enquestes de satisfacció a la ciutadania usuària o d'altres sistemes que permetin avaluar-ne el grau de satisfacció) – x punts

DIVERSOS - Propostes de neteja verda i compra ètica.

SOCIAL - Propostes d'actuació en relació a l'entorn (adaptació del contingut del contracte al territori i la identitat local. Col·laboració i relació amb entitats i serveis de l'entorn que puguin tenir relació amb l'objecte del contracte) – fins a x punts

SOCIAL - Utilització de productes de comerç just. Aquest fet caldrà acreditar-ho mitjançant algun dels sistemes reconeguts a nivell internacional: Acreditació WFTO (de l'Organització Mundial del Comerç Just), el segell Fairtrade (atorgat per la Fair Labelling Organisation) o qualsevol altre certificat equivalent.

SOCIAL - Uniformitat : es valorarà les peces de roba que conformaran l'uniformitat de les persones treballadores: diferents uniformes segons temporada, composició de la roba i el seu origen (certificacions FairWear Foundation o equivalents ...) – x punts

GÈNERE - Incorporació de la perspectiva de gènere en els objectius, metodologia, indicadors, estudis, informes i demés documentació, en els òrgans de gestió vinculats a l'objecte del contracte. – fins a x punts

GÈNERE - Incorporació de mesures de conciliació entre la vida personal, laboral i familiar i de foment de la corresponsabilitat entre dones i homes que l'empresa licitadora es compromet a aplicar per a plantilla que executi el contracte i que millorin els mínims establerts en la *Ley 3/2007, de 22 de marzo, para la igualdad efectiva de hombres y mujeres*. Caldrà que l'empresa licitadora presenti una proposta tècnica amb indicació de les mesures concretes, el seu calendari, la seva difusió així com les formes de seguiment i d'avaluació – fins a x punts

GÈNERE – (per aquells sectors amb un índex menor d'ocupació femenina) Compromís d'incorporació d'un major nombre de dones, sempre i quan sigui superior en un x% al percentatge mig recollit per gènere i branca d'activitat en l'EPA (Enquesta de Població Activa) més recentment publicada – fins a x punts

AMBIENTAL - Pla d'actuació encaminat a la millora en la gestió de residus

AMBIENTAL - Actuacions medi ambientals a favor d'una gestió sostenible dels serveis a partir dels criteris de la norma ISO 14001 o similars

AMBIENTAL - La minimització del consum de recursos naturals (matèries primeres, combustibles, aigua...) així com la minimització en la generació de residus, la reutilització i el reciclatge. Per a la obtenció de puntuació en aquest aspecte, caldrà presentar objectius i actuacions concretes, que puguin ser quantificables i interpretables de manera homogènia per a la seva valoració.

Es valoraran les propostes d'innovació o millora en el funcionament que formin part de l'objecte del contracte. Caldrà que es detallin de la forma següent:

- 1.- Definició clara
- 2.- Valoració econòmica detallada (cas que n'hi hagi)
- 3.- S'avaluarà en cada cas si està referida a l'objecte del contracte i si, a raonament dels serveis tècnics es pot acceptar com a innovació o millora apreciable en relació al mateix

No es valoraran les innovacions o les millores que només determinin un import econòmic. En aquests casos, les propostes no rebran puntuació per aquest concepte.

Els serveis tècnics que realitzin l'estudi i valoració de les ofertes, podran requerir les comprovacions i aclariments que creguin necessaris per a la realització de la valoració.

2.B.4- Polítiques de Responsabilitat Social d'Empresa, que caldrà acreditar documentalment xx punts

En aquest punt es podrà valorar la proposta que contingui, entre d'altres, aspectes com els següents:

GÈNERE – Valorar l'aportació documental de l'existència, desplegament i aplicació d'un Pla d'Igualtat – xx punts

- No disposar d'un Pla d'Igualtat, però comprometre's a través d'una declaració responsable a redactar-lo i aplicar-lo en el termini de X mesos des de la posada en marxa del contracte. En aquest darrer cas, caldrà presentar el document així com el sistema de difusió i aplicació dins l'empresa com a molt tard el xx/xx/20xx – xx punts **aquest punt només serà aplicable a aquelles empreses amb 125 treballadors/res o menys; a la resta, ja està inclosa al PCAG (clàusula 32.2)**

ÈTICA – Valorar l'aportació documental de l'existència, desplegament i aplicació d'un codi d'Ètica, Bon Govern o Bones Pràctiques – xx punts

- No disposar d'un Codi d'Ètica, Bon Govern o Bones Pràctiques, però comprometre's a través d'una declaració responsable, a redactar-lo i aplicar-lo en el termini màxim de xx mesos des de la posada en marxa del contracte. En aquest darrer cas, caldrà presentar el document així com el sistema de difusió i aplicació dins l'empresa com a molt tard el xx/xx/20xx – xx punts

ÈTICA – Valorar que l'empresa licitadora disposi de depòsits, finançament o treball amb operadors de banca ètica.

SOCIAL - Compromís de l'empresa d'aplicar millores salarials respecte al que marquen els convenis col·lectius d'aplicació en cada cas per al personal dedicat a l'execució del contracte. Es valorarà el volum o percentatge compromès, els terminis i la concreció de les millores proposades. Fins a xx punts (es pot establir x punts per cada 5% de millora) Caldrà presentar una memòria tècnica amb les millores concretes i detallades, especificant els sistemes per a la seva comprovació efectiva. També es pot valorar el grau de participació o els sistemes de presa de decisions dels i les treballadors i treballadores que han d'executar el contracte

SOCIAL - Compromís de destinar un percentatge de l'import d'adjudicació del contracte a finançar projectes d'interès social relacionats amb l'objecte del contracte o bé que es comprometin a subscriure acords de col·laboració amb el teixit associatiu local en accions d'interès social i comunitari relacionades amb l'objecte del contracte. Fins a xx punts

SOCIAL - Compromís formal de l'empresa licitadora de subcontractar empreses d'inserció laboral o centres especials de treball, entitats socials o solidàries sense ànim de lucre per a un x% de l'import de la contracta (aquest criteri està incorporat també com a criteri avaluable de forma automàtica i per tant només el podem posar en un dels dos llocs)

SOCIAL - Que el percentatge de persones amb discapacitat que estigui directament vinculades al contracte sigui superior al 2%. Establir puntuacions segons el percentatge, el grau de discapacitat ... (aquest criteri està incorporat també com a criteri avaluable de forma automàtica i per tant només el podem posar en un dels dos llocs).

AMBIENTAL - Compromís d'executar el contracte sota estàndards certificats de Responsabilitat Social de les empreses (SGE21, SA8000, AA1000, GRI, ISO26000, OHSAS18001... o equivalents) o bé que acreditin per qualsevol mitjà de prova que compleixen els requisits exigits per aquestes certificacions, o bé que presentin una proposta concreta per la qual es comprometen a aplicar mesures de RSE en el marc d'execució del contracte.

2.B.5- Millores contingudes en el plec de condicions (especialment en els plecs relatius a OBRES) **xx punts**

En aquest punt es podrà valorar la proposta que contingui, entre d'altres, aspectes com els següents:

Es puntuaran com a millora respecte al plec de condicions, els aspectes següents:

AMBIENTAL -Millores rellevants en les afectacions de l'obra quant a eficiència energètica, noves tecnologies i criteris de sostenibilitat: xx punts

Es valoraran les propostes destinades a una millora en les afectacions de l'obra quant a eficiència de la maquinària, reducció o estalvi del consum energètic, reducció petjada carboni, gestió intel·ligent de les instal·lacions, propostes en l'aplicació de noves tecnologies, en energies renovables, materials i altres, així com la millora de la sostenibilitat ambiental.

AMBIENTAL - Millores rellevants en l'entorn quant a eficiència energètica, noves tecnologies i criteris de sostenibilitat: xx punts.

Es valoraran les propostes destinades a una millora en l'entorn, pel que fa eficiència i reducció del consum energètic, propostes en l'aplicació de noves tecnologies, en energies renovables, materials i altres, reducció petjada de Carboni, així com la millora de la sostenibilitat ambiental

AMBIENTAL Amb l'objectiu de contribuir a la reducció de la petjada de carboni, es valorarà com a criteri mediambiental les emissions dels mitjans de transport utilitzats per al desenvolupament del contracte a partir de criteris de càlcul o bé per la presentació d'un estudi de les emissions.

Si l'empresa no aporta documentació acreditativa de les emissions o consums particulars dels seus mitjans de transport, s'aplicaran els següents criteris de càlcul:

- Factor d'emissió de 2,61 kg Co /litre de dièsel consumit durant el transport.
- Consum mitjà de 0,40 litres per quilòmetre.(4)
- S'admetrà com a mètode de càlcul del consum de carburant el programa ACOTRAM del Ministeri d'Indústria i els consums indicats en les fitxes tècniques dels vehicles.

L'empresa haurà de justificar les distàncies recorregudes i l'origen i destí dels diferents desplaçaments

DIVERSOS - Millores rellevants quant a la informació i a la comunicació de l'Obra a la ciutadania: xx punts.

Es valoraran les millores rellevants addicionals que l'empresa licitadora ofereixi en relació a la comunicació i la informació a la ciutadania.

DIVERSOS - Millores rellevants de caràcter tècnic i de qualitat en el material i elements constructius a partir de criteris de sostenibilitat xx punts.

Millores tècniques i de qualitat dels materials o elements constructius que puguin proposar-se a partir dels relacionats en el projecte, amb fitxes tècniques, i que responguin a criteris de major sostenibilitat.

SOCIAL - Propostes que millorin o superin els estàndards legalment exigibles en matèria d'accessibilitat, millora de les condicions de mobilitat de les persones amb discapacitat...

2.C. CRITERI DE QUALITAT

L'adjudicació es farà a l'oferta amb major puntuació total entre totes aquelles ofertes admeses al procediment de contractació. En aquest sentit però, caldrà tenir present que si la puntuació en els criteris vinculats al projecte tècnic i/o a la qualitat del servei o aquells definits com a imprescindibles (caldrà detallar quins són en cada cas aquests criteris), no arriba al 50% del seu valor total (es podria, fins i tot, marcar un % més elevat si així es considera) s'atorgarà una puntuació de 0 al global dels esmentats criteris.

2.D. CRITERI FINAL D'ADJUDICACIÓ ADDICIONAL

En cas d'igualació es podrà modificar l'ordre del criteris que planteja el Plec Administratiu General (PCAG) ja que aquest contempla uns criteris, però de forma subsidiària cas que el plec particular no en contempli cap.

A més, altres criteris que es poden tenir en compte, afegir i/o canviar d'ordre, sempre que estiguin degudament acreditats i es puguin avaluar poden ser:

GÈNERE - Afavorir les mesures de conciliació de la vida personal i/o familiar de les persones treballadores adscrites a l'execució d'aquest contracte (l'empresa haurà de presentar una proposta amb mesures concretes: atenció a menors, reducció de jornada, excedències, llicències i permisos, reassignació de serveis i horaris...)

SOCIAL - Que tots els productes que s'utilitzin provinguin d'empreses que compleixin amb les normes internacionals aprovades per l'Organització Internacional del Treball (OIT). (3)

Finalment, i si fins i tot i així, després de valorar els criteris d'adjudicació addicional establerts per nosaltres es mantingués l'empat, caldria aplicar els criteris d'adjudicació addicional que incorpora el PCAG.

2.E. CONDICIONS GENERALS

2.E.1.-Els criteris que continguin errors bàsics de comprensió, siguin excessivament teòrics, sense l'aplicació pràctica, o no estiguin degudament justificats o acreditats, se'ls assignarà 0 punts.

2.E.2.-Les característiques i les prescripcions d'àmbit social d'aquest contracte es consideren obligacions contractuals de caràcter essencial (es recomana que en tots aquells criteris que es vulguin definir com a essencials, s'especifiqui aquest fet en el propi criteri) per la qual cosa l'òrgan de contractació, en cas d'incompliment, pot optar per:

1.- Resoldre el contracte per incompliment culpable d'acord amb l'article 206.g) de la llei 30/2007, de contractes del sector públic, cosa que comporta inhabilitació per licitar durant el termini de dos anys en qualsevol procediment públic de licitació conforme a l'article 49.2.e) de l'esmentada llei

2.- Considerar l'incompliment com una infracció greu d'acord amb l'article 49.2.e) de la LCSP i continuar l'execució del contracte amb la imposició d'una penalitat equivalent al 10% del pressupost d'adjudicació, d'acord amb l'article 196.1 de l'esmentada llei (6)

Així doncs, la vulneració dels compromisos adquirits per l'empresa es considerarà com a supòsit d'incompliment de les obligacions del/la contractista consignades en aquest plec, i en conseqüència, li seran d'aplicació les sancions detallades en el mateix.

2.F.- Normativa lingüística

A més de tota la normativa d'obligat compliment que s'incorpora als PCAG, caldria tenir present d'incloure el text següent:

D'acord amb el Reglament per a l'ús de la Llengua Catalana a l'Ajuntament, aprovat en la sessió ordinària del Ple municipal de 19 de gener de 2009, l'empresa contractista ha d'emprar el català en les seves relacions amb l'Ajuntament derivades de l'execució de l'objecte d'aquest contracte. Així mateix, l'empresa contractista haurà d'utilitzar el català en els rètols, les publicacions, els avisos i en la documentació i l'atenció adreçades al públic.

Així mateix, l'empresa contractista assumeix el compromís de destinar a l'execució del contracte els mitjans i el personal que resultin adients per assegurar que es podran realitzar les prestacions objecte del servei en català. A aquest afecte, l'empresa contractista haurà d'adoptar les mesures de formació necessàries per garantir que el personal que pugui relacionar-se amb el públic, tingui coneixement suficient de la llengua catalana per comunicar-se de manera fluida i adequada.

2.G.- Recomanacions ⁽⁵⁾

Intentar evitar els criteris de valoració que facin referència a millores voluntàries directament relacionades amb l'oferta econòmica ja que representen un cost per a l'empresa i porten a desvirtuar el pressupost de licitació.

Tal com recull el codi de Principis i conductes recomanables en la contractació pública de la Generalitat de Catalunya, intentarem evitar, sempre que sigui possible, la tramitació d'urgència. El retard, la inacció o la manca de planificació, no poden ser causes per a la utilització d'aquest procediment.

Vetllar pel compliment i efectivitat de les tasques del responsable de seguiment de l'execució del contracte.

3.- FASE D'EXECUCIÓ

Podran establir-se com a condicions especials d'execució qualsevol dels criteris que hem recollit en la fase de valoració, però sempre tenint en compte que tinguin una relació de coherència amb l'objecte del contracte i que no impliquin una discriminació o una vulneració del principi d'igualtat d'oportunitats.

Si com ja s'ha comentat anteriorment, a aquestes condicions especials els hi atribuïm el caràcter d'*obligació contractual essencial*, el seu incompliment podrà suposar la resolució del contracte.

En aquest sentit però, si són condicions especials d'execució es recomana que no figurin com a criteris de valoració.

A mode d'exemple, aquestes podrien ser condicions especials d'execució:

DIVERSOS - Consideracions de tipus mediambiental o de promoció de la inserció laboral de persones amb especials dificultats.

SOCIAL - Destinar un mínim de x% de treballadors/es de la plantilla que executi el contracte, a persones amb especials dificultats d'inserció al mercat laboral

SOCIAL - Subcontractar almenys x% del pressupost d'adjudicació amb centres especials de treball, empreses d'inserció o entitats sense ànim de lucre, l'objecte de les quals sigui la inserció laboral i/o social de persones amb especials dificultats (2)

GÈNERE – Que almenys un mínim de xx% de les persones contractades per a l'execució d'aquest contracte siguin dones

SOCIAL - Sense interferir en la llibertat de pactes entre empresaris i treballadors/es, si durant l'execució del contracte, el personal adscrit a la seva execució experimenta una rebaixa en les seves condicions salarials i/o socials respecte a les que es van valorar en la valoració de les diferents propostes, l'ajuntament podrà analitzar la repercussió d'aquesta baixa en els costos salarials i en la relació econòmica del contracte per tal de saber si es vulnera algun dels compromisos pactats o d'establir l'equilibri econòmic que correspongui.(7)

Novament es vol ressaltar que és de vital importància que durant la fase d'execució dels contractes, es realitzi per part de la persona responsable de seguiment del contracte, una supervisió i un control rigorós a fi de garantir la veracitat i el compliment de tots aquells compromisos, obligacions i d'altres aspectes que s'han aportat per l'empresa adjudicatària i que li han permès adjudicar-se el contracte.

Si es valoren o incorporen condicions al contracte que resulten invaluables en el seu compliment es produeix, realment, un frau en l'assoliment dels objectius i finalitats que afecta a tots els participants en el procés: empreses licitadors, Ajuntament i persones afectades, per acció u omissió.

NOTA FINAL

Tots els criteris socials, ambientals, ètics o de gènere proposats en aquest document podran incorporar-se tanmateix en qualsevol sol·licitud de contracte menor que es realitzi.

Enllaços d'interès

- ▶ [Ajuntament Barcelona. Web ajuntament sostenible](#)
- ▶ [Cláusulas sociales. Santiago Lesmes](#)
- ▶ [Foro de la Contratación Socialmente Responsable](#)
- ▶ [Ihobe \(Eusko Jaurlaritz - Govern Basc\)](#)
- ▶ [Junta Consultiva de Contractació Administrativa \(Generalitat de Catalunya\)](#)
- ▶ [La Confederació. Patronal del Tercer Sector Social de Catalunya](#)
- ▶ [Observatorio Contratación Pública](#)
- ▶ [Red de Economía Alternativa y Solidaria \(REAS Euskadi\)](#)
- ▶ [Setem. Landmark Project](#)
- ▶ [Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya](#)

(1) Document Créixer. Aplicació de clàusules socials i mediambientals en la contractació pública. Juny 2013

(2) [Decret alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals \(Ajuntament de Barcelona, desembre 2013\)](#)

(3) [Guia per a la inclusió de clàusules contractuals de caràcter social \(Junta Consultiva de Contractació Administrativa\) nov 2012](#)

(4) [Guia tècnica per al càlcul d'emissions de gasos amb efecte hivernacle de GEH \(2012\) i wood E3. Extret del Plec clàusules administratives, econòmiques i tècniques ELFOCAT I BOSCAT](#)

(5) Acord per l'impuls de la millora de la contractació pública de serveis d'atenció a les persones (La Confederació i 10 organitzacions més del Tercer Sector de Catalunya) Juliol 2014

(6) [Guia clàusules socials Consell de Mallorca. Santiago Lesmes. Juny 2010](#)

(7) [Cláusulas sociales y criterios de compra pública ética en la contratación. Ayuntamiento de Valladolid](#)

ANNEX (Extracte del Plec de Clàusules Administratives Generals aprovades pel Ple de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, el 3 de novembre de 2014)

Tot seguit detallem un extracte d'algunes de les clàusules administratives generals aprovades per aquest Ajuntament i que tenen especial vinculació amb el clausulat social, mediambiental o ètic:

Clàusula 10.- Contractes menors.

1. De conformitat amb la normativa general de contractació, els contractes menors, podent tenir aquesta consideració els contractes d'obres, de serveis, de subministraments i altres contractes, es definiran per la quantia legalment establerta.

2. La tramitació de l'expedient del contracte menor sols exigirà l'aprovació de la despesa i la incorporació de la factura, o bé el comprovant o rebut corresponent en els casos de subministraments i serveis quina prestació s'acrediti en els usos del tràfic comercial per aquest medi, que han de reunir els requisits establerts a la legislació vigent, tot això sens perjudici del què estableixin les Bases d'execució del pressupost de la Corporació.

3. Els contractes menors no podran tenir una durada superior a un any, ni ésser objecte de pròrroga ni de revisió de preus.

4. En els contractes menors no s'exigirà la constitució de la garantia, llevat que es disposi altrament.

5. En els contractes menors no s'hi incorporaran plec de clàusules administratives, però en els casos en què resulti necessari es consignaran les prescripcions oportunes per a la correcta execució del contracte, sens perjudici de les especialitats que s'estableixen per al contracte menor d'obres a la clàusula 24.

6. En els contractes menors, la documentació a presentar per l'empresa adjudicatària comprendrà l'establerta a la normativa general de contractació i, per a aquells contractes menors d'importos superiors a 3.000.-€, caldrà presentar també:

1.- Declaració responsable del contractista d'estar al corrent de pagament de nòmines amb les treballadores i treballadors de l'empresa, en el moment de formalització de la comanda, i amb validesa anual.

2.- Declaració responsable del contractista d'estar al corrent de l'acompliment de les obligacions tributàries i de Seguretat Social.

3.- Declaració responsable del contractista de no haver estat sancionat per una resolució administrativa o judicial ferma, sense perjudici de la prescripció de la sanció.

7.- Anualment, es realitzarà per part de l'Ajuntament una relació global acumulada dels imports adjudicats als diferents proveïdors per import inferior a 3.000.-€ i, en el cas de que en algun d'ells es superi l'import esmentat i no es disposi de les corresponents declaracions responsables, caldrà que el contractista les presenti amb caràcter anterior a la següent comanda que se li realitzi.

Clàusula 12.- Criteris de preferència en cas d'igualació de proposicions més avantatjoses.

1. En cas d'igualació de proposicions més avantatjoses des del punt de vista dels criteris que serveixin de base per a l'adjudicació, s'adjudicarà el contracte a la proposició que resulti d'aplicar els criteris de preferència que s'indiquen a la normativa general de contractació i els altres que es detallen segons l'ordre de prelació, subsidiari del què puguin preveure les Clàusules Particulars, següent:

1r) A favor d'aquelles empreses que durant l'adjudicació del contracte acreditin que, al menys, el 40% de la plantilla adscrita al servei ho està amb contractació indefinida.

2n) A favor de les proposicions presentades per empreses públiques o privades que en el moment d'acreditar la seva solvència tècnica tinguin en la seva plantilla un número de treballadors amb discapacitats superior al 2% i en funció del percentatge.

3r) A favor de les proposicions d'empreses dedicades específicament a la promoció i inserció laboral de persones en situació d'exclusió social, segons els criteris i requisits establerts a la normativa general de contractació.

4t) A favor d'empreses sense ànim de lucre o considerades empreses d'economia social (de conformitat amb allò establert a la Llei 5/2011 d'Economia Social), en els supòsits i d'acord amb els criteris i requisits establerts a la normativa general de contractació sempre que la seva finalitat o activitat tingui relació directa amb l'objecte del contracte.

5è) A favor de les proposicions d'empreses o les entitats reconegudes com a Organitzacions de Comerç Just, quan en els productes objecte del contracte existeixi una alternativa en aquest sentit. Les empreses licitadores que presentin productes que tinguin la qualificació de comerç, han d'acreditar en la documentació de la proposició de licitació la procedència i el sistema d'elaboració, mitjançant certificacions de caràcter fefaent que permetin a la mesa de contractació comprovar-ne l'autenticitat.

6è) A favor de les proposicions presentades per les empreses que, en el moment d'acreditar la seva solvència tècnica o professional, compleixin les directrius i mesures que es determinin tendents a promoure la igualtat efectiva entre dones i homes en el mercat de treball, d'acord amb la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

7è) A favor de les proposicions presentades per les empreses que, en el moment d'acreditar la seva solvència tècnica o professional, compleixin els requisits que es determinin a la Llei 10/2010, de 7 de maig, d'acollida de persones immigrades.

8è) Tindrà preferència en l'adjudicació del contracte la proposició que presenti una empresa dedicada específicament a la promoció i inserció laboral de persones en situació d'exclusió social, regulades en la Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció sociolaboral. Es valorarà el compromís formal de l'empresa licitadora de contractar, com a mínim per al 30% dels seus llocs de treball, persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi, que estiguin desocupades i tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari, que estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:

- a) Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que tinguin possibilitats d'inserció en el món laboral.
- b) Persones destinatàries de la renda mínima d'inserció.
- c) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, perquè no compleixen els requisits establerts per l'article 6.1 de la Llei 10/1997, del 3 de juliol, de la renda mínima d'inserció.
- d) Joves majors de setze anys i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
- e) Persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
- f) Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones exrecluses.
- g) Persones que no puguin accedir a la renda mínima d'inserció, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
- h) Persones aturades de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys.

9è) A favor de la proposició que compregui l'oferta econòmica més baixa.

2. En cas de seguir persistint l'empat després d'aplicar tots els criteris precedents, es decidirà l'adjudicació, entre elles, per sorteig.

Clàusula 13.- Documentació a presentar a les licitacions.

1. La documentació a presentar pels licitadors serà la que es determini a les Clàusules Particulars corresponents, que, com a mínim, comprendrà l'establerta a la normativa general de contractació, a més de:

1.- Certificat d'estar al corrent de pagament de nòmines amb els treballadors i treballadores de l'empresa.

2.- Certificat d'estar al corrent de l'acompliment de les obligacions tributàries i de Seguretat Social.

3.- Certificat de l'empresa de no haver estat sancionada per una resolució administrativa o judicial ferma, sense perjudici de la prescripció de la sanció.

4.- Certificat acreditant l'acompliment del Reial Decret Legislatiu 1/2013, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei General de Drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social.

5.- Certificat acreditant l'acompliment de les directrius i mesures que es determinin tendents a promoure la igualtat efectiva entre dones i homes en el mercat de treball, d'acord amb la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

Els anteriors requeriments de Certificats seran substituïts per una declaració responsable de l'empresari per a aquelles empreses amb menys de 50 treballadors/es, en el moment de formalitzar la comanda o contracte.

Clàusula 32.- Condicions especials d'execució del contracte.

1. En els termes legalment establerts, l'òrgan de contractació podrà establir condicions especials d'execució del contracte, sempre que siguin compatibles amb el dret comunitari i s'indiquin en l'anunci de licitació i en les Clàusules Particulars, que podran referir-se, en especial, a consideracions de tipus mediambiental o social.

2. L'empresa adjudicatària estarà obligada a aplicar, en la realització de la prestació o execució del contracte, mesures destinades a promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en el mercat de treball, de conformitat amb el que preveu la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes. Entre aquestes mesures s'ha d'incloure, necessàriament per a empreses de més de 125 treballadors, l'elaboració i l'aplicació d'un Pla d'Igualtat, en el cas que l'empresa adjudicatària no el tingui per tenir menys de 250 treballadors i, per tant, no hi estigui obligada de conformitat amb l'article 45 de la Llei Orgànica 3/2007. El pla d'igualtat pot preveure, entre altres mesures, accions de foment de la igualtat d'oportunitats en matèries com l'accés a l'ocupació, la promoció i la formació, la classificació professional, les retribucions, l'ordenació dels temps de treball per a afavorir la conciliació laboral, personal i familiar i la prevenció de l'assetjament sexual i de l'assetjament per raó de sexe. Aquest pla s'ha d'elaborar en el termini màxim de 6 mesos a comptar des de l'adjudicació del contracte, amb el contingut establert a la Llei Orgànica esmentada.

3. L'empresa contractista està obligada a complir les disposicions vigents en matèria laboral, de seguretat social i de seguretat i salut en el treball i, en particular:

1) Quan les prestacions a desenvolupar estiguin subjectes a ordenança laboral o conveni col·lectiu, està obligada a acomplir amb les disposicions de l'ordenança laboral o conveni col·lectiu corresponent.

2) L'empresa adoptarà les mesures de seguretat i higiene en el treball que siguin de pertinent obligació o necessàries en ordre a la més perfecta prevenció dels riscos que puguin afectar a la vida, integritat i salut dels treballadors i treballadores. Ha d'acomplir, tanmateix, les obligacions en matèria de prevenció de riscos laborals establertes per la normativa vigent i també ha d'acreditar l'acompliment de les obligacions següents:

- L'avaluació de riscos i planificació de l'activitat preventiva corresponent a l'activitat contractada.
- La formació i informació en matèria preventiva a les persones treballadores que emprarà en l'execució del contracte.
- El justificant del lliurament d'equips de protecció individual que, si s'escau, siguin necessaris.

3) Si l'empresa subcontracta part de la prestació, ha d'exigir a les empreses subcontractistes els justificants de les obligacions anteriors i lliurar-los a l'Administració contractant.

4) L'empresa contractista ha d'incorporar la perspectiva de gènere i evitar els elements de discriminació sexista de l'ús del llenguatge i de la imatge en l'elaboració i presentació de l'objecte del contracte.

5) L'empresa contractista està obligada a garantir la correcta gestió ambiental del contracte, supervisar-ne l'execució amb el màxim respecte pel medi ambient i establir mesures de prevenció de riscos.

4. Les Clàusules Particulars podran establir penalitats per al cas d'incompliment de les condicions especials d'execució en els termes de la clàusula següent.

5. Serà causa de resolució del contracte l'incompliment de les condicions especials d'execució quan les Clàusules Particulars els hagin atribuït el caràcter d'obligacions essencials. En cas contrari, l'incompliment es podrà considerar infracció greu constitutiva de prohibició de contractar amb el sector públic sempre que així s'hagi definit a les Clàusules Particulars i concorri dol, culpa o negligència de l'empresari, en els termes previstos a la normativa general de contractació i la que la desplegui.

Clàusula 45.- Obligacions laborals, socials, fiscals, de protecció de dades personals, i mediambientals del contractista.

1. El contractista restarà obligat al compliment de les disposicions vigents en matèria laboral, de seguretat social, de seguretat i salut en el treball, d'integració social de les persones amb discapacitat, d'igualtat efectiva de dones i homes, fiscal, de protecció de dades personals, i en matèria mediambiental.

2. El contractista adoptarà, a més, totes les mesures necessàries per evitar la contaminació química o física de la natura o els espais urbans i suburbans que es pugués derivar de les matèries, substàncies, productes o maquinària utilitzats en l'execució del contracte.

El contractista resta obligat a la recollida, reciclatge o reutilització, al seu càrrec, dels materials d'envasatge, embalatge i muntatge usats i de tot altre tipus de residus produïts com a conseqüència de l'execució del contracte, llevat del cas que hagin estat reclamats per la Corporació.

3. L'incompliment d'aquestes obligacions per part del contractista o la infracció de les disposicions sobre seguretat per part del personal tècnic designat per ell, restarà subjecte al règim de responsabilitats empresarials establert a la normativa general sobre infraccions i sancions en l'ordre social i la resta que resulti d'aplicació.

4. Sens perjudici d'això, la Corporació podrà requerir al contractista per tal que acrediti documentalment el compliment de les referides obligacions en qualsevol moment durant l'execució del contracte.

5. La naturalesa de la contractació exclou qualsevulla vinculació laboral o funcional entre el personal del contractista, o de llurs subcontractistes, i la Corporació.

Clàusula 50.- Responsabilitats i indemnitzacions per compte del contractista.

....

7. Els contractistes estaran obligats, tanmateix, a efectuar una auditoria anual durant tota la durada del contracte, que serà contractada directament per l'Ajuntament i amb càrrec al propi contractista, per a aquells contractes de valor estimat superior o igual a 1.000.000.-€ (UN MILIÓ D'EUROS).